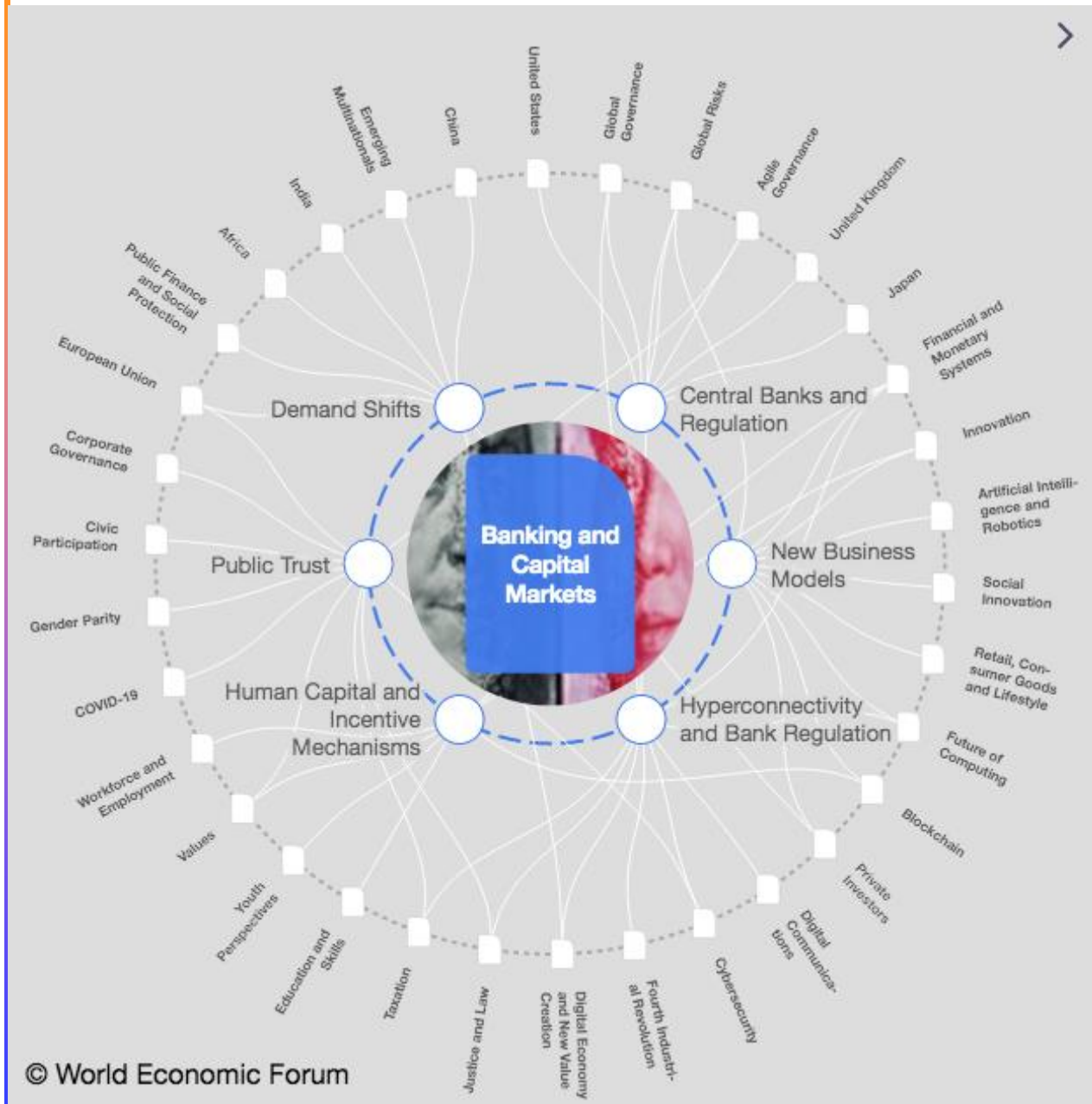

BANKOVNÍCTVO A KAPITÁLOVÝ TRH

SITCON spol. sr.o.

Finančná kríza zmenila spôsob, akým vnímame interakciu medzi bankovníctvom, kapitálovými trhmi, ekonomikou a politikou.

Musíme nájsť spôsob, aby globálne hospodárstvo dosiahlo svojho potenciálu, a zároveň minimalizovať riziko destabilizácie vedľajších účinkov.

Prísnejšia globálna regulácia, úsilie o rozvoj kapitálových trhov, ktoré fungujú v zdravom spožití s finančným systémom založeným na bankách ako aj úloha centrálnych bánk sú súčasné črty odvetvia s určitými odchýlkami v závislosti od miesta.

V každej krajine mení technológia tvár financií, hlavne preto, že dôvera v bankový priemysel a politické zriadenie sa výrazne oslabili.

Centrálne banky a regulácia

Okrem stanovovania menovej politiky sa teraz centrálne banky snažia pomôcť udržať stabilitu

Dôsledky americkej hypotekárnej krízy s rizikovými hypotékami sa rýchlo rozšírili medzi bankami, trhmi a podnikovými súvahami, čím sa dotkli globálnej katastrofy.

Nedávno kríza eura oživila obavy z finančnej nákazy.

Systemové riziko zostáva a zmeny menovej politiky v najvýznamnejších svetových centrálnych bankách sú potenciálnym zdrojom volatility.

Moderné bankové a kapitálové trhy nemožno pochopiť bez toho, aby sme najprv pochopili centrálnu banku a menovú politiku.

Bank of Japan má **veľkosť súvahy viac ako 70% HDP tejto krajiny** a kvantitatívne uvoľňovanie (*keď centrálna banka nakupuje cenné papiere v snahe znížiť úrokové sadzby*) v USA a Spojenom kráľovstve rozšírila súvahy v centrálnych bankách v týchto ekonomikách na **ekvivalent viac ako 30% miestneho HDP**.

Politiky centrálnych bánk s nízkymi alebo negatívnymi úrokmi okrem toho ovplyvnili bankové modely, ceny aktív a nerovnosť majetku.

Centrálne banky čelia neustálemu politickému tlaku na udržanie nízkych úrokových sadzieb, ale s nevyhnutným rastom bude mať globálne dôsledky. To vyvolalo výzvy mnohých centrálnych bankárov na rozvíjajúcich sa trhoch, aby sa pripravili koordináciou vnútroštátnych politik.

Centrálne banky a regulácia

Je potrebná efektívnejšia finančná regulácia a centrálne banky to do určitej miery riešili rozšírením svojich mandátov o zabezpečenie finančnej stability.

Robia to stanovením kapitálových požiadaviek a požiadaviek na pákový efekt a vyžadujú, aby sa banky považovali za príliš veľké na to, aby sa nepodrobili záťažovým testom.

Prísnejšia regulácia v posledných rokoch viedla mnohé finančné inštitúcie k prehodnoteniu svojich obchodných modelov a k zníženiu očakávaní akcionárov v oblasti návratnosti.

Zatiaľ majú regulačné orgány svoje vlastné dôvody na obavy, problémom je rastúca prevalencia nebankových finančných sprostredkovateľov.

Koncentrácia rizika, ktoré predstavujú, by mohla viesť k výrazným otrasom v období núdze čo by sa zase mohlo znásobiť, ak by finančné inštitúcie obchodovali podobným spôsobom. Finančné spoločnosti majú navyše stále možnosť zapojiť sa do tzv. Regulačnej arbitráže výška ochranného kapitálu, ktorý banka potrebuje na skladovanie, sa môže napríklad v jednej krajine líšiť.

Približne desať rokov po finančnej kríze došlo k posunom smerom k finančnej deregulácii najmä v USA. Aj keď je to určené na podporu hospodárskeho rastu, môže sa to stať na úkor dlhodobej stability.

Nové obchodné modely

Alternatívni poskytovatelia kapitálu, nové nariadenia a automatizácia menia finančný sektor

Keď banky zápasia s novým regulačným prostredím, objavilo sa nové plemeno alternatívnych poskytovateľov kapitálu: tzv. ***Tieňové banky***, ktoré fungujú ako sprostredkovatelia, ale nie sú nevyhnutne regulované.

Zahrňajú všetko od *hedžových fondov, pôžičiek do výplaty, veriteľov typu peer-to-peer a platforiem crowdfundingu*. Spochybňujú tradičné modely financovania, pričom im vznikajú relatívne nižšie náklady ako tradičné banky.

Predstavujú tiež väčšie riziko pre všeobecnú finančnú stabilitu.

Podľa správy uverejnenej v roku 2018 Bazilejskou radou pre finančnú stabilitu so sídlom vo Švajčiarsku sa „***úzke opatrenie tieňového bankovníctva***“, ktoré zahŕňa nebankové finančné subjekty, o ktorých sa predpokladá, že predstavujú riziká finančnej stability, v roku 2016 zvýšilo o 7,6%, na 45,2 bilióna dolárov, merané v 29 jurisdikciách.

Táto suma predstavovala podľa správy 13% všetkých svetových finančných aktív za dané obdobie a viac ako 75% súvisiacich aktív bolo len v šiestich jurisdikciách. Podľa správy len pridanie Číny k zmesi jurisdikcií zvýšilo toto úzke opatrenie o 7 biliónov dolárov.

Nové obchodné modely

Pre mnohé banky na celom svete bola nedávna minulosť poznačená komoditizáciou ich produktov a služieb a naliehavou potrebou zmenšiť súvahy a zmenšiť objem úverov, aby sa dodržali povojnové predpisy.

Tento útlm obmedzil ziskovosť, najmä v podnikoch, ako je pevný príjem (obchodovanie s nástrojmi ako dlh, ktoré sú viazané na úrokové sadzby) a obchodovanie s menami a komoditami.

Tlak politikov v poslednom desaťročí na centralizáciu zúčtovania mnohých obchodovateľných produktov ovplyvnil aj spodné riadky bánk.

Pokroky v technológiách umožnili v bankách viac automatizácie a znižovania nákladov, ale tie isté pokroky tiež aktivovali nových potenciálnych konkurentov.

Špecializované firmy zamerané na finančné technológie (FinTech) môžu teraz ponúkať produkty a služby za oveľa nižšie náklady ako väčšina tradičných bánk.

Toto tlačí tieto tradičné finančné inštitúcie, aby reagovali na výrazné prepracovanie svojich obchodných modelov a aby rozvíjali lepšie vzťahy so začínajúcimi komunitami s cieľom získať prehľad o príslušných inováciách a zaviesť nové služby.

Podľa správy KPMG dosiahla globálna investícia do finských startupov iba za prvú polovicu roku 2018 takmer 58 miliárd dolárov, čo je viac ako celková suma zaregistrovaná v predchádzajúcom roku.

Hyperkonektivita a regulácia bánk

Ludia majú teraz prístup k množstvu nových finančných spoločností a služieb, ktoré nemusia byť regulované

Interakcia medzi bankami, kapitálovými trhmi, na ktorých vlády a podniky získavajú nevyhnutné finančné zdroje, a investormi sa výrazne zmenila kombináciou väčšieho prístupu na internet, mobilných zariadení a sociálnych sietí.

Môže to viesť k zvýšenej aktivite, stále viac sa ponúkajú noví hráči, ktorí nie sú nevyhnutne bankami, čím sa menia podmienky pre finančné služby.

Zákazníci ťažili z väčšej autonómie pri usporiadaní investičných portfólií, rozvoji obchodných stratégií a uskutočňovaní platieb. Okrem toho sa objavili noví potenciálni zákazníci, ktorí pravdepodobne predtým nemali prístup k finančným službám.

Podľa správy uverejnenej Medzinárodnou finančnou korporáciou v roku 2017 mala čínska spoločnosť Fin Financial, Ant Financial, v tom čase **450 miliónov klientov čo je desaťnásobok počtu klientov jednej z najväčších bánk na svete.**

Vznik takýchto hráčov má ďalekosiahle dôsledky pre tradičných sprostredkovateľov. Má to tiež dôsledky na reguláciu a finančnú stabilitu.

Hyperkonektivita a regulácia bánk

Všeobecná finančná gramotnosť sa bude musieť výrazne zlepšiť, aby globálny finančný systém mohol plne a trvalo udržateľne využívať tento vývoj.

Ďalšia demokratizácia financií prostredníctvom technologického pokroku si vyžaduje interdisciplinárnejší prístup, ktorý zahŕňa analýzu veľkých údajov, plne využíva odborné znalosti v oblasti výpočtovej techniky a zdôrazňuje investície do kybernetickej bezpečnosti.

Vyžaduje tiež, aby regulačné orgány starostlivo zvažili relatívny význam prístupu k výrobkom, finančnej stability a ochrany spotrebiteľa. V reakcii na výzvy týkajúce sa väčšej stability sa v posledných rokoch čoraz viac zameriava na reguláciu na úrovni bánk alebo na „**mikroprudenciálnu**“ reguláciu.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie, ktorá dohliada na globálnu finančnú spoluprácu, oznámila, že pokrízové reformy boli navrhnuté tak, aby posilnili mikroprudenciálnu reguláciu, a tým zvýšili odolnosť jednotlivých bánk v období stresu.

*Podľa správy uverejnenej Svetovou bankou v roku 2013 však obavy z ekonomík nemusia byť nevyhnutne zlyhaním jednotlivej banky, ale skôr kolapsom celého systému, ktorý môže spôsobiť netradičné spoločnosti poskytujúce finančné služby. banky podnikli rast neregulovaných „**tieňových bánk**“, potenciálne spustenie systému tieňového bankovníctva (keď strašidelní zákazníci vyberajú prostriedky neudržateľným tempom) sú hlavným zdrojom systémového finančného rizika.*

Ľudský kapitál a stimulačné mechanizmy

Finančná kríza a vlna úspešných technologických firiem sťažili bankám prilákanie najlepších talentov

Pokiaľ ide o získavanie talentov, bankovníctvo malo v minulosti privilegované postavenie.

Globálna finančná kríza však vážne poškodila povest' finančného sektora a prinútila ju tiež výrazne zmeniť svoje modely odmeňovania. V súčasnosti existuje potenciálne dlhá neschopnosť bánk prilákať najlepšie a najjasnejšie hrozby, ktoré ovplyvnia širšiu finančnú stabilitu.

Proti bankám pracuje niekoľko trendov v neposlednom rade teraz súťažia o talenty so širšou skupinou potenciálnych zamestnávateľov vrátane spoločností rizikového kapitálu a technologických startupov.

Aby sa tento problém vyriešil, mnohé banky sa snažili vyvinúť spôsoby, ako prilákať mladých, ktorí by sa inak mohli rozhodnúť pre techniku.

Kanadská Scotiabank zriadila v Toronte „**digitálnu továreň**“, ktorá poskytuje množstvo pracovných miest súvisiacich s technológiami koncom roka 2018 to boli reklamné pozície vrátane výskumníkov UX, vývojárov softvéru a manažérov sociálnych médií.

*Švajčiarska banka UBS medzitým zriadila „**inovačné laboratóriá**“ a „**inovačné stanoviská**“ v rôznych mestách vrátane Zürichu a San Franciscu ako miesta na skúmanie vecí, ako sú blockchain, inteligentné zmluvy a inovácie súvisiace so správou majetku.*

Ľudský kapitál a stimulačné mechanizmy

Zatiaľ čo najlepší talent, ktorý je k dispozícii, už nemusí hľadať bežnú finančnú prácu, rastúca zložitosť finančných produktov si však vyžaduje dôslednejšie zosúladenie zručností potenciálnych zamestnancov s požiadavkami na zamestnanie.

Táto otázka mala za následok katastrofu na trhu so sekuritizáciou, napríklad z dôvodu nedostatočného porozumenia komplexných derivátových cenných papierov medzi investormi aj originátormi.

Všeobecný pokles príťažlivosti finančných firiem ako potenciálnych zamestnávateľov tiež viedol k tomu, že menej študentov si vybralo financie ako hlavný odbor na vysokej škole, čo obmedzuje kvalitu talentu, ktorý má toto odvetvie k dispozícii.

Kedysi populárne programy MBA a ďalšie tradičné kurzy súvisiace s financovaním sú vytlačené novšími možnosťami. Na kalifornskej univerzite v Berkeley je najrýchlejšie rastúca trieda v súčasnosti úvodom do vedy o údajoch a škola oznámila plány na vytvorenie novej divízie dátovej vedy a inovácií v roku 2018.

Kedže technológia čoraz viac získava vplyv vo finančnom priemysle, sú potrebné značné investície zo strany bánk do súvisiaceho vzdelávania zamestnancov.

Verejná dôvera

Finančná kríza spôsobila ničivú ranu pre dôveru vo finančné inštitúcie

Globálna finančná kríza v roku 2008 viedla k výraznej strate dôvery verejnosti v banky.

Príčiny krízy zahŕňali nesprávne navrhnuté motivačné systémy v týchto finančných firmách, neprimerané alebo nevynútené fiduciárne štandardy, laxné riadenie spoločností a slabé vnútorné kontroly okrem neetických a nelegálnych aktivít.

Zdanlivo nekonečný tok právnych sond a vysoké pokuty v dôsledku krízy len posilnili negatívny sentiment verejnosti. Bolo to nákladné tak pre reputáciu bánk, ako aj pre spoločnosť všeobecne v súčasnosti sa priemerná domácnosť môže zdráhať zúčastňovať sa na finančnom systéme bez dodatočných vládnych záruk.

Edelman Trust Barometer, založený na on-line prieskume uskutočnenom v 28 krajinách na konci roku 2017, ukázal, že finančné služby patria ***k najmenej dôveryhodným priemyselným odvetviám*** (popri tovaroch balených v automobilovom a spotrebiteľskom priemysle), pričom ***54% respondentov vyjadruje dôveru*** v tento sektor. Tento údaj nevykazoval žiadne zlepšenie oproti minulému barometru, ktorý tiež odrážal 54% úroveň dôvery vo finančné služby.

Na porovnanie, podľa barometra vyjadrilo dôveru v technologický priemysel 75% respondentov.

Verejná dôvera

Na vlády po kríze sa vyvíja značný tlak, aby prísnejšie regulovali finančné subjekty v nádeji, že sa kríze vyhnú pred tým než príde.

Rizikom je, že vznikne regresívny, nadmerne regulovaný finančný systém

Pretrvávajúca nedôvera v banky môže mať nepriaznivý vplyv na dlhodobý vývoj hospodárstva.

Cieľom akčného plánu Únie pre kapitálové trhy Európskej únie, ktorý sa začal v roku 2015, je zlepšenie zdieľania rizika diverzifikáciou zdrojov financovania mimo bankového systému.

Podľa správy poradenskej spoločnosti PwC v roku 2014 bola dôvera v banky na historickom minime. V dôsledku toho sa v správe predpokladá, že do roku 2020 by sa retailové banky začali radšej organizovať okolo zákazníkov, a nie produktov, aby rozvíjali svoje skúsenosti so zákazníkmi tak, aby sa stali ústretovejšími pre ženy, a aby si prezerali sociálne médiá (namiesto tradičných médií) ako primárny prostriedok na spojenie so zákazníkmi a poskytovanie informácií o ponukách.

Parametrom pre opätovné vybudovanie dôvery bude podľa správy väčšie zameranie retailových bánk na kybernetickú bezpečnosť.

Posuny dopytu

Rastúci trh, starnúci klienti a krízy zmenili dopyt po finančných službách

Dopyt po bankových službách a službách na kapitálovom trhu v rozvojových krajinách rastie v dôsledku rastúcej prosperity v týchto krajinách.

Na to, aby tu finančné spoločnosti získali zmysluplné postavenie, si však vyžadujú inkluzívnu stratégiu, ktorá môže slúžiť veľkým nadnárodným spoločnostiam so širokými ambíciami, ako aj domácim klientom, ktorí sa snažia využiť nové zdroje bohatstva.

Rýchlosť finančnej demokratizácie v týchto regiónoch je spojená s rastúcou mierou finančnej gramotnosti a prístupu k internetu.

Podľa správy uverejnenej Medzinárodnou telekomunikačnou úniou v roku 2018 v súčasnosti internet používa takmer polovica svetovej populácie v porovnaní s takmer štvrtinou svetovej populácie od roku 2009.

Demografia, najmä starnutie obyvateľstva v mnohých krajinách, tiež zohrávajú úlohu pri zvyšovaní dopytu po nových finančných produktoch.

Tradičný svet dôchodkových fondov nebol donedávna otrásený príchodom nízkych a dokonca záporných úrokových mier, ktoré obmedzili finančné výnosy, ktoré môžu byť poskytnuté dôchodcom (sadzby sa nedávno začali zvyšovať).

Pokusy o preklopenie tejto medzery a nájdenie nových spôsobov dosahovania výnosov vytvárajú riziko pre celý finančný systém.

Posuny dopytu

Počas finančnej krízy došlo k celosvetovému nárastu vkladov v bankách, keďže rastúci počet úzkostlivých ľudí sa rozhodol zaparkovať svoje bohatstvo v relatívnej bezpečnosti vkladového účtu (namiesto toho, aby ho nalial do všeobecne rizikovejších, únosnejších investícií).

Podľa správy uverejnenej koncom roka 2018 spoločnosťou BBVA Research sa však tento trend v posledných rokoch spomalil. Kým vklady komerčných bánk rástli priemernou ročnou úrokovou mierou medzi rokmi 2011 a 2015 **6,6%**, klesli na **4,4%** v rokoch 2016 až 2017 a potom na **2,9%** v polovici roku 2018.

Zatiaľ čo väčšina bánk sa doteraz dokázala vyhnúť zvyšovaniu úrokových sadzieb, ktoré platia z vkladov, aby sa stali atraktívnejšími, podľa správy by sa to malo zmeniť najmä keďže tradičné banky čelia zvýšenej konkurencii zo strany online hráčov, ktorí majú nižšie náklady a väčšiu schopnosť prilákať vkladateľov.

Banky s klesajúcimi vkladmi by v konečnom dôsledku mohli mať problémy s uspokojením dopytu po úveroch a môžu hľadať alternatívne financovanie a to by mohlo zase zvýšiť riziko pre operácie bánk a poškodiť ich ziskovosť a potenciálne poškodiť aj širšie ekonomiky.

Zdroje

- Svetové ekonomické fórum v spolupráci s profesormi Alexandrom Michaelidesom, profesorom Gillesom Chemlou, profesorom Marcinom Kacperczykom, profesorom Davidom Milesom a profesorom Rajkamalom Iyerom z Imperial College Business školy.